

СТАН ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ДО СЕНСОМОТОРНОЇ КОРЕКЦІЇ РОЗВИТКУ ОСІБ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

THE READINESS OF FUTURE SPEECH THERAPISTS FOR SENSORIMOTOR CORRECTION OF DEVELOPMENT IN PERSONS WITH SPEECH DISORDERS

Стаття присвячена оцінюванню готовності майбутніх логопедів до сенсоромоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення. У роботі ретельно аналізується це питання, виходячи з комплексного підходу, що включає теоретичні та методичні аспекти підготовки фахівців. Акцент робиться на визначенні ключових критеріїв та методів оцінки, що дозволяють виміряти рівень підготовленості студентів-логопедів. Дослідження проводилося на базі Запорізького національного університету, де було залучено 98 студентів з різних курсів, щоб оцінити їх готовність за критеріями готовності до сенсоромоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення: мотиваційним, знанням, операційним, особистісним, рефлексивним.

У статті детально висвітлюються структурні компоненти та критерії готовності, включаючи мотиваційні аспекти, знання та навички, необхідні для ефективної сенсоромоторної корекції. Автор також розглядає показники, що визначають рівень готовності, та методіку проведення дослідження, з особливим акцентом на використання авторського опитувальника та методів експертних оцінок.

Ключовим аспектом дослідження є встановлення рівнів готовності, які були класифіковані як конструктивний (високий), продуктивний (достатній), репродуктивний (середній) та рецептивний (недостатній), з використанням стандартної 100-бальної системи оцінювання для об'єктивного порівняння результатів. Ця система оцінювання забезпечує ясність та універсальність у вимірюванні готовності студентів.

У цілому, стаття надає цінний внесок у розуміння того, як найкраще підготувати майбутніх логопедів до викликів практичної діяльності, особливо в контексті сенсоромоторної корекції осіб з порушеннями мовлення. Підкреслюється важливість комплексного підходу у підготовці логопедів, який охоплює не тільки теоретичні знання, але й розвиток практичних навичок та мотиваційного компонента. Концепція дослідження підкреслює єдність методологічного, теоретичного та методичного підходів, що є важливим для всебічного розвитку фахівців у цій галузі. Дослідження робить значний внесок у розробку стратегій та методів навчання, які можуть бути використані в освітніх програмах для логопедів, підвищуючи ефективність їх під-

готовки до майбутньої професійної діяльності.

Ключові слова: майбутні логопеди, професійна підготовка, підготовка логопедів, готовність, сенсоромоторна корекція.

The article is dedicated to evaluating the readiness of future speech therapists for sensorimotor correction in the development of individuals with speech disorders. It thoroughly analyzes this issue using a comprehensive approach, which includes theoretical and methodological aspects of professional training. The focus is on identifying key criteria and assessment methods that measure the readiness level of speech therapy students. The study was conducted at Zaporizhzhia National University, involving 98 students from various courses to assess their readiness for sensorimotor correction based on criteria such as motivational, knowledge, operational, personal, and reflective readiness.

The article details the structural components and readiness criteria, including motivational aspects, knowledge, and skills essential for effective sensorimotor correction. The author also examines indicators defining readiness levels and the research methodology, with a special emphasis on using a custom questionnaire and expert evaluation methods.

A key aspect of the study is establishing readiness levels, classified as constructive (high), productive (sufficient), reproductive (average), and receptive (insufficient), using a standard 100-point grading system for objective comparison of results. This grading system ensures clarity and universality in measuring student readiness.

Overall, the article contributes valuable insights into preparing future speech therapists for practical challenges, particularly in the context of sensorimotor correction for individuals with speech disorders. It highlights the importance of a comprehensive approach in speech therapist training, encompassing not only theoretical knowledge but also the development of practical skills and motivational components. The research concept emphasizes the unity of methodological, theoretical, and methodical approaches, crucial for the holistic development of professionals in this field. The study significantly contributes to developing strategies and teaching methods that can be used in educational programs for speech therapists, enhancing the effectiveness of their preparation for future professional activities.

Key words: future speech therapists, professional training, speech therapist training, readiness, sensorimotor correction.

УДК 378.093.5.011.3-051:376-056.264]:159.9.07
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/65.1.23>

Апхутіна В.В.,

аспірант, викладач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти Запорізького національного університету

Постановка проблеми. Проблематика готовності майбутніх логопедів до сенсоромоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення відкриває широке поле для наукових і практичних досліджень. Це питання є ключовим у контексті сучасних викликів, з якими зіштовхуються освітні інституції та заклади охорони здоров'я. З одного боку, науковий інтерес полягає у вивченні та розумінні комплексу

факторів, що впливають на підготовку ефективних спеціалістів у цій області. З іншого боку, практичне значення цієї проблеми виявляється у розробці і впровадженні ефективних методів і підходів до навчання, які б відповідали актуальним потребам суспільства та осіб з порушеннями мовлення.

Значення цієї проблеми полягає не тільки в академічному дослідженні, але й у практичному

аспекті, оскільки від якості підготовки логопедів безпосередньо залежить якість життя осіб з порушеннями мовлення. Потреба в сенсомоторній корекції у сфері логопедії визначається рядом чинників, які включають зростаючу увагу до індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями мовлення, еволюцію методів діагностики та корекції, а також сучасні вимоги до інклюзивної освіти. Підвищений інтерес до раннього виявлення та втручання у випадках порушень мовлення стимулює потребу у висококваліфікованих логопедах, здатних застосовувати комплексний підхід у своїй роботі.

Зокрема, зміни в демографічній структурі населення, такі як збільшення віку першої вагітності та фактори, пов'язані з урбанізацією та екологією, призводять до збільшення кількості дітей, які народжуються з ризиком розвитку мовленнєвих порушень. Крім того, інтенсивний розвиток технологій та зміна способу життя серед стресові чинники впливають на комунікативні навички дітей, створюючи нові виклики для логопедичної практики.

Також варто зазначити, що сучасні наукові дослідження у галузі нейропсихології, кінезіології та сенсорної інтеграції вносять нові відкриття щодо розуміння механізмів мовлення та їх порушень. Це, у свою чергу, вимагає від логопедів постійного оновлення знань та вдосконалення навичок для ефективного застосування цих знань у практиці.

Враховуючи ці чинники, стає очевидною важливість розвитку компетенцій у сенсомоторній корекції у майбутніх логопедів, щоб вони могли ефективно реагувати на зміни в потребах та викликах, які постають перед сучасною логопедичною практикою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання підготовки фахівців у галузі корекційної педагогіки були об'єктом вивчення багатьох вчених. Ряд науковців досліджували різні аспекти професійної підготовки спеціальних педагогів зокрема логопедів: О.М. Гопіченко, Г.В. Горшкова, О.В. Мартинчук, Г.М. Мицик, Н.Г. Пахомова, Ю.В. Пінчук, О.М. Потапенко, Л.О. Прядко, Н.В. Савінова, В.М. Синьов, Л.Л. Стахова, В.В. Тарасун, Л.О. Федорович, Л.А. Черніченко, О.Е. Шевченко, М.К. Шеремет та інші. Тематику готовності вчителів та професійної готовності майбутніх вчителів («teacher preparedness», «preparedness for teaching» та «professional readiness of future teachers») у світі підіймати ряд науковців: M. Beara, P. Okanović, J. Wang, D. Sakenov, Y.V. Kushnir, Y. Shnaider, D.Z. Abdulkhamidova, C. Casey, R. Childs. Зокрема з питань готовності до умов інклюзивної освіти висловлювались J. Hay, J. Smit, M. Paulsen, J Chitiyo, W Brinda, L. Manasia, M.G. Ianos, T.D. Chicioeanu та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наступні наукові дані підтверджують

потребу у зміцненні підготовки логопедів у сфері сенсорної та моторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення та свідчать про значення руху та сенсорики у мовленнєвому розвитку. Вчені, такі як Г.В. Горшкова [1], зазначають, що готовність майбутніх логопедів до використання адаптованих фізичних вправ є важливою складовою їх професійної компетентності. Підкреслюється, що така підготовка включає мотиваційний, когнітивний, особистісний та діяльнісний компоненти. А також, враховуємо думку О.В. Колишкіна [2], що адаптивна фізична культура «є по суті міждисциплінарною спеціальністю, яка інтегрує в собі такі галузі людського знання, як фізична культура, медицина, корекційна педагогіка, то виникає питання про об'єднання освітньої та, особливо, наукової діяльності за цими спеціальностями з іншими напрямками підготовки та спеціальностями як вищої, так і середньої професійної освіти.

Аналіз теоретичних джерел дозволив зробити висновок, що наукова проблема, пов'язана з підготовкою логопедів у сфері сенсорної та моторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення, безпосередньо не отримала достатньої уваги та розробки. Відсутність досліджень, що прямо вирішують це питання, свідчить про потребу в подальшому дослідженні та розвитку цієї наукової області.

Метою статті є оцінка готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції у осіб з порушеннями мовлення, з акцентом на аналізі ключових критеріїв та методів оцінювання їх готовності.

Виклад основного матеріалу. На підставі аналізу наукових джерел і досліджень (О.М. Гопіченко, Г.В. Горшкова, О.В. Мартинчук, Г.М. Мицик, Н.Г. Пахомова, Ю.В. Пінчук, О.М. Потапенко, Л.О. Прядко, Н.В. Савінова, В.М. Синьов, Л.Л. Стахова, В.В. Тарасун, Л.О. Федорович, Л.А. Черніченко, О.Е. Шевченко, М.К. Шеремет) ключове поняття підготовки майбутніх логопедів має розглядатись як є динамічний багатоаспектний процес, одним з кінцевих результатів якої має бути готовність фахівців до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення.

Таким чином, визначимо термін «готовність майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення» як результат та мету професійної підготовки у закладі вищої освіти, що містить використання сенсомоторної корекції відповідно індивідуального стану розвитку мови, сенсомоторної та комунікативної сфер, надає можливість організувати та проводити діагностичну й корекційно-розвиткову роботу з особами з порушеннями мовлення з метою ефективного їх подолання (або поліпшення), а також сформованість моральних, мотиваційних та вольових якостей.

Дослідно-експериментальне дослідження щодо готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення проходило на базі Запорізького національного університету і складалося з трьох етапів: констатувального, формувального та контрольного.

Для виявлення стану готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення проведено констатувальний етап експерименту, в якому взяли участь 98 здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» 3–5 курсів денного та заочного відділення.

Експериментальна група в дослідженні включала 57 студентів 4 та 5 курсів денного та заочного відділень, які за навчальними планами повинні були ознайомлюватись з курсом «Сенсорна інтеграція осіб з мовленнєвими порушеннями» протягом навчального року 2022–2023. Цих учасників було включено в експериментальну групу, щоб вивчити вплив даного курсу на підготовку майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення.

Контрольна група складалася зі 41 студента 3 курсів денного та заочного відділень, які згідно з організацією навчального процесу не вивчали курс «Сенсорна інтеграція осіб з мовленнєвими порушеннями». Вони були залучені у контрольну групу, щоб порівняти результати та виявити вплив вивчення даного курсу на готовність майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення.

На першому етапі констатувального експерименту були визначені наступні завдання:

1. Розробка критеріїв та показників: Зосередження на визначенні готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції осіб з порушеннями мовлення.

2. Вибір діагностичного інструментарію: Обрання інструментів, що відповідають проблематиці дослідження.

3. Проведення діагностичних процедур: Застосування обраного інструментарію для збору первинних даних.

4. Аналіз та узагальнення результатів діагностики: Оцінка отриманих даних з метою визначення основних тенденцій і виявлення патернів.

5. Виявлення рівнів готовності: Визначення ступеня готовності майбутніх логопедів до проведення сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення.

На основі спеціально розробленої структури підготовки студентів за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта (Логопедія)» було встановлено конкретні критерії та показники, що визначають готовність майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення. Ці критерії та показники відображають специфічні

навички, знання та підготовку, необхідні для ефективної роботи в логопедичній практиці. Таким чином, критеріальну базу дослідження склали групи критеріїв: мотиваційний, знаннєвий, операційний, особистісний, рефлексивний.

Кожний критерій у дослідженні розкривається через систему показників, які характеризують його конкретні аспекти або якість. Ця взаємозв'язаність дозволяє точно визначити та аналізувати критерій, забезпечуючи можливість глибокого та більш диференційованого підходу до вивчення певного явища чи процесу.

Мотиваційна сфера особистості, указує І.М. Борис [3, с. 55], спираючись на суспільні відносини, виступає у двох значеннях: 1) як складна ієрархізована сукупність мотивів (спонукальна, спрямовувальна та регулювальна поведінка) та 2) як заснована на цій мотивації система ставлень людини до світу.

Дослідження М.І. Алексєєвої [4, с. 3] громадянської позиції студентської молоді показало, пріоритет мотивації навчання у ЗВО у студентів полягає у полі аргументів «можливість добре влаштуватись у житті, вища освіта – це засіб посісти бажану соціальну позицію і мати роботу з високим заробітком».

Найбільш ефективною педагогічною умовою розвитку та формування позитивної мотивації студентів-логопедів вбачається Л.О. Котловою, О.О. Желтовою [5] у практичній орієнтованості їх навчання. Такий підхід до організації навчання дозволяє забезпечити практичну реалізацію теоретичних знань під час трудової діяльності. Іншою важливою складовою є розвиток професійного інтересу, який відіграє ключову роль у саморозвитку та самореалізації особистості в професійній сфері.

Так, мотиваційний критерій готовності студентів-логопедів до сенсомоторної корекції осіб з порушеннями мовлення виявляється у сформованості інтересу до майбутньої професійної діяльності; сформованості мотивації до вивчення теорії сенсорної інтеграції, особливостей дисфункцій сенсорної інтеграції дітей із мовленнєвими порушеннями; готовності до саморозвитку, пошуку способів усунення професійно-освітніх дефіцитів, що пов'язані з вирішенням завдань сенсомоторної корекції у логопедичній практиці.

Знаннєвий критерій готовності студентів-логопедів до сенсомоторної корекції осіб з порушеннями мовлення характеризується через: знання базової термінології з сенсорної інтеграції; знання анатомії й фізіології сенсорних систем та моторики людини, їх онтогенез; знання особливостей розвитку сенсорних систем, обробки сенсорної інформації та праксису в осіб з особливостями психофізичного розвитку, зокрема з порушеннями мовлення; знання особливостей розробки

сенсорної дієти з елементами терапії порушень сенсорної модуляції та диспраксії, труднощів моторного планування; обізнаність у сенсорному обладнанні та доцільності його використання відповідно до виду порушення сенсомоторної сфери; знання методик логопедичної корекції при різних порушеннях мовлення; знання особливостей ефективного застосування методів сенсомоторної корекції на логопедичних заняттях; знання різноманітності проявів та впливу дисфункції сенсорної інтеграції на побутову, комунікативну, освітню види діяльності.

За О.О. Рогульською [6] діяльнісно-практичний компонент передбачає дії та операції, необхідні для успішного здійснення професійно-педагогічної діяльності.

Операційний критерій у готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції осіб з порушеннями мовлення проявляється у вмінні проводити скринінгову та поглиблену діагностику розвитку сенсорної сфери; умінні проводити скринінгову та поглиблену діагностику розвитку моторної сфери; умінні розробляти індивідуальну сенсорну дієту для подолання дефіцитів сенсорної сфери та диспраксії розвитку; умінні доцільно добирати відповідне сенсорне обладнання для сенсомоторної корекції; умінні надавати рекомендації батькам (особам, що їх замінюють), учасникам освітнього процесу, особам з ООП щодо щоденного упорядкування режимних моментів з метою створення сприятливих умов для корекції сенсомоторної сфери.

У дослідженні Ю.В. Рібцун підкреслюється значення особистісних якостей у визначенні «вчитель-логопед»: «це не просто педагог, який займається діагностикою, усуненням мовленнєвих недоліків, запобіганням вад мовлення, пропагуванням логопедичних знань, це – загальновисокоосвічена людина зі стійкими моральними нормами та цінностями, яка творчо підходить до своєї роботи, з повагою та любов'ю ставиться до кожної дитини, попри всю своєрідність її психофізичного розвитку» [7, с. 7].

Особистісний критерій у системі готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції осіб з порушеннями мовлення реалізується за допомогою: уміння та навичок здійснення професійної діяльності; озброєність засобами, прийомами, технологіями логопедичної корекції; знання методів діагностики та володіння методикою проведення вивчення сенсорної та моторної сфер особи з порушеннями мовлення; уміння проведення скринінгової та поглибленої діагностики дисфункції сенсорної інтеграції та диспраксії, інтерпретація отриманих даних при вивченні осіб з порушеннями мовлення; уміння розробляти індивідуальну сенсорну дієту для подолання дефіцитів сенсорної сфери та диспраксії розвитку; уміння доцільно добирати відповідне сенсорне обладнання для

сенсомоторної корекції; уміння надавати рекомендації батькам (особам, що їх замінюють), учасникам освітнього процесу, особам з ООП щодо щоденного упорядкування режимних моментів з метою створення сприятливих умов для корекції сенсомоторної сфери; уміння представляти інтереси дитини та сім'ї як основних домінант корекційної роботи.

Про вивчення значення рефлексивно-оцінної діяльності в контексті ефективності корекційно-педагогічного процесу повідомляє Н.Г. Пахомова: «Вміння та бажання логопеда аналізувати власну корекційну діяльність, прагнення виявляти в ній помилки та недоліки – стають необхідною та достатньою умовою для самостійного оперативного корекційного процесу, професійного зростання та удосконалення. Відтак, розвиток рефлексивного інтегративного мислення є визначальним чинником усієї професійної діяльності [8, с. 157]».

Рефлексивний критерій готовності студентів-логопедів передбачає: здатність до самооцінки самокорекції професійної діяльності; можливість до швидкого та ефективного прийняття рішень, пов'язаних з корекційно-розвивальним процесом; здатність до контролю та корекції власної професійної діяльності; можливість творчо підходити до вирішення професійних завдань.

Для ефективного проведення експерименту з визначення рівнів готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції осіб з порушеннями мовлення було обрано низку діагностичних методик. Ці методики дозволяють оцінити індивідуальні показники кожного критерію готовності. Детальна інформація про кожен критерій та обраний комплекс діагностичних методик та методів представлена в таблиці 1.

Також, для детального вивчення готовності майбутніх логопедів до роботи з особами з порушеннями мовлення за допомогою сенсомоторної корекції було розроблено специфічну авторську методику «Готовність майбутніх логопедів до використання сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення». Методика містить 28 питань, розподілених на чотири блоки згідно критеріїв готовності: мотиваційний, когнітивний, операційний, особистісний.

Застосування обраних діагностичних методик дозволило оцінити сформованість показників готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення. На основі отриманих даних студентів було умовно розподілено за чотирма рівнями сформованості їх готовності: конструктивний (високий), продуктивний (достатній), репродуктивний (середній), рецептивний (недостатній).

Узагальнивши одержані результати дослідження за визначеними критеріями, отримали розподіл респондентів за рівнями готовності

Таблиця 1

Критерії та діагностичні методики й методи вимірювання окремих показників готовності майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушенням мовлення

Критерії	Методики та методи
Мотиваційний критерій	1. Методика виявлення рівня професійного спрямування студентів (за Т. Д. Дубовицькою). 2. Методика «Діагностика потреб у саморозвитку» (В. Маралов).
Знаннєвий критерій	3. Тест на вивчення знань термінології сенсорної інтеграції та моторної корекції.
Операційний критерій	4. Метод експертних оцінок.
Особистісний критерій	5. Експрес-опитувальник «Індекс толерантності».
Рефлексивний критерій	6. Методика дослідження комунікативних та організаторських схильностей (Б. Федоришин).
	7. Шкала самооцінки метакогнітивної поведінки ЛаКоста (адаптація А. Карпова).

Таблиця 2

Розподіл респондентів за рівнями готовності майбутніх логопедів сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення згідно критеріїв

Критерії	Рівні, %							
	Конструктивний (високий)		Продуктивний (достатній)		Репродуктивний (середній)		Рецептивний (недостатній)	
	КГ	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ	ЕГ
Мотиваційний	46,3	43,9	53,7	56,1	-	-	-	-
Знаннєвий	9,8	14	80,5	77,2	9,8	8,8	-	-
Операційний	-	-	22	19,3	70,7	64,9	7,3	15,8
Особистісний	9,8	8,8	85,4	87,7	4,9	3,5	-	-
Рефлексивний	14,63	17,54	85,37	82,46	-	-	-	-

майбутніх логопедів до сенсомоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення (табл. 2).

Отже, за таблицею 2 можна зробити висновки щодо рівнів готовності майбутніх логопедів у сенсомоторній корекції осіб із порушеннями мовлення. Відзначимо наступні важливі пункти:

1. Конструктивний рівень готовності: Високий рівень конструктивної готовності зафіксовано у студентів обох груп за мотиваційним критерієм (46,3% та 43,9%). Але жоден студент не досяг цього рівня за операційним критерієм. 2. Продуктивний рівень готовності: Цей рівень готовності представлений найбільш виразно за мотиваційним (56,1% та 53,7%), знаннєвим (77,2% та 80,5%), особистісним (87,7% та 85,4%) та рефлексивним критеріями (82,46% та 85,37%). 3. меншою кількістю студентів спостерігається продуктивний рівень готовності за операційним критерієм (19,3% та 22%). 3. Репродуктивний рівень готовності: Переважна більшість опитуваних продемонструвала репродуктивний рівень готовності за операційним критерієм (64,9% та 70,7%). 4. Рецептивний рівень готовності: Позитивним фактом є те, що рецептивний (недостатній) рівень майже не виявлений, лише за операційним критерієм фіксується 15,8% у ЕГ та 7,3% у КГ. Ці дані дозволяють робити певні висновки щодо готовності майбутніх логопедів у сенсомоторній корекції осіб із порушеннями мовлення на етапі констатувального експерименту. Ці результати демонструє діаграма розподілу (рис. 1).

Висновки. На основі зібраних даних можна зробити наступні висновки щодо готовності майбутніх логопедів:

1. Конструктивний рівень готовності: Високий рівень конструктивної готовності за мотиваційним критерієм, що виявлено у більшості студентів обох груп (46,3% та 43,9%), вказує на сильну мотивацію до навчання та майбутньої професійної діяльності. Однак, відсутність студентів, які досягли високого рівня за операційним критерієм, підкреслює необхідність зосередження на покращенні практичних навичок.

2. Продуктивний рівень готовності: Поширеність продуктивного рівня готовності за мотиваційним, знаннєвим, особистісним та рефлексивним критеріями свідчить про достатньо високий рівень теоретичної підготовки та самосвідомості студентів. Однак, нижчі показники за операційним критерієм знову ж таки вказують на потребу зміцнення практичних навичок.

3. Репродуктивний рівень готовності: Переважна більшість студентів показала репродуктивний рівень готовності за операційним критерієм (64,9% та 70,7%), що може вказувати на недостатню практичну підготовку або на невпевненість студентів у застосуванні своїх знань у практичних ситуаціях.

4. Рецептивний рівень готовності: Майже повна відсутність рецептивного (недостатнього) рівня готовності, окрім операційного критерію (15,8% у ЕГ та 7,3% у КГ), є позитивним показником, що свідчить про загалом високий рівень базової підготовки студентів.

Ці дані дозволяють зробити важливі висновки щодо загального стану готовності майбутніх логопедів і вказують на потребу зосередження уваги на покращенні практичних навичок та умінь,

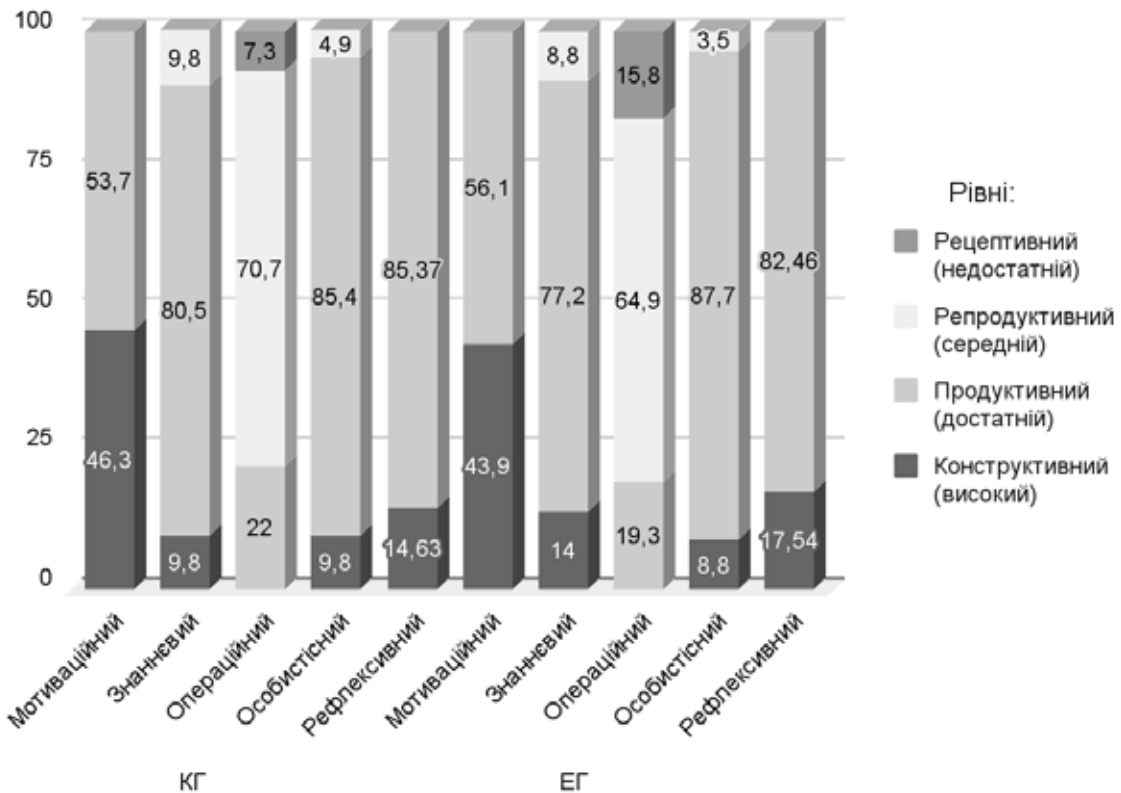

Рис. 1. Розподіл майбутніх логопедів (ЕГ, КГ) за рівнями сформованості компонентів готовності до сенсоромоторної корекції розвитку осіб з порушеннями мовлення на момент констатувального етапу експерименту

необхідних для ефективної сенсоромоторної корекції у осіб з порушеннями мовлення. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку та впровадження інноваційних навчальних програм та методів, що сприятимуть покращенню операційних та практичних навичок студентів-логопедів. Висновки констатувального етапу дослідження свідчать про наявні підстави залучення обраних груп до формувального дослідження, а також, необхідність подальшої роботи над підвищенням рівня підготовки студентів у сфері сенсоромоторної корекції та розвитку їхніх знань та навичок у цьому напрямку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Горшкова Г.В. Структура готовності майбутніх вчителів-логопедів до застосування адаптованих фізичних вправ у професійній діяльності. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. 2020. № 1. С. 106–112.

2. Колишкін О.В. Педагогічні аспекти розвитку рухової сфери осіб із сенсорними порушеннями засобами адаптивної фізичної культури. *Корекційно-реабілітаційна діяльність в сучасному освітньому просторі: монографія* / під заг. ред. Боряк О.В., Дегтяренко Т.М. Суми: Видво СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. С. 26–54.

3. Борис І. М. Мотиваційна сфера як проблемний чинник поведінки. *Психологія і суспільство*. 2002. № 2. С. 48–57.

4. Алексєєва А.І. Деякі складові змісту громадської свідомості студентів. Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ: Вид-во «Плай» Прикарпатського університету. 2000. Вип. 5. Ч. 2. С. 3–7.

5. Котлова Л.О., Желтова О.О. Психологічна мотивація майбутніх педагогів-логопедів до професійної діяльності. *Цілісний підхід у психології особистості: особливості теорії та практики*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної онлайн конференції (25 лютого 2022 року): збірник тез / за заг. ред. д. психол. наук, доц. Клочек Л.В., д. психол. наук, проф. Гейко Є.В. Кропивницький: ЦДПУ, 2022. С. 198–200.

6. Рогульська О. Структура готовності майбутніх учителів іноземної мови до професійної діяльності в умовах Нової української школи. *Освітній простір України*. 2018. № 12. С. 145–155.

7. Рібцун Ю. В. Науково-теоретичні аспекти професійної діяльності вчителя логопеда. *Логопед*. 2012. № 1 (13) січень. С. 2–7.

8. Пахомова Н. Г. Рефлексивно-оцінна діяльність в контексті ефективності корекційно-педагогічного процесу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. Вип. 27. С. 157–161.